

Årsplan 2023/2024

Espira Vagletjørn

Innholdsliste

Vi er en Espira-barnehage	2
Hva er en årsplan?	3
Barnehagens fagområder	3
Barnehagens verdigrunnlag	4
Barnehagens formål og innhold	4
Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg	5
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	6
Barnehagen skal fremme læring	8
Barnehagen skal fremme danning	10
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	11
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	13
Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø	15
Barns medvirkning	16
Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning	17
Tilvenning av nye barn	18
Samarbeid og sammenheng med skolen	19
Espira satsingsområder	20
Lokale satsinger	22
Vurderingsarbeid	22
Kontaktinformasjon	23

Vi er en Espira-barnehage

Espira består av rundt 100 barnehager fra Lindesnes i sør til Levanger i nord. I Espira har vi et mangfold av barnehager med lokale tradisjoner og tett tilknytning til nærmiljøet. Vi har også noe som er felles for oss alle. Vi har blant annet et felles barnesyn, felles satsingsområder og en felles metodikk for kvalitetsvurdering og utvikling av den pedagogiske praksisen.

Årsplanen bygger på barnehageloven og rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Les om Espiras faglige profil her:

www.espira.no

[Espira Vagletjørn barnehage](#)

Les fakta om barnehagen [her](#)

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Basert på årsplanen utarbeider barnehagen planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Disse planene publiserer vi på vår digitale kommunikasjonsplattform, Spireportalen.

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barn skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Fagområdene skal ses i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Arbeid etter fagområdene synliggjøres i barnehagens periodeplaner og ukeplaner, i Spireportalen.

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående.

Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalet arbeid innen disse områdene. Vi arbeider hver dag mot disse målene.

I Espira arbeider vi systematisk med å heve kvaliteten på den pedagogiske praksisen. Vi har konkretisert rammeplanens mål om omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap, kommunikasjon og språk og et trygt og godt psykososialt miljø til kjennetegn på kvalitet på den pedagogiske praksisen. Disse synliggjør vi i våres årsplan.

Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg

Hva	
I vår barnehage anerkjenner vi barnas følelser.	Det skal være rom for barnas ulike følelser, og vi skal i like stor grad være sammen med barnet i dets sinte eller triste følelser som de "gode".
Vi legger til rette for at barna gis mulighet for ro og hvile i løpet av barnehagedagen.	Når barna har behov for ro og hvile skal de få mulighet til å ta en pause, la tankene flyte, kunne trekke seg tilbake og søke ro, hvile og avslapping gjennom barnehagedagen.
I vår barnehage er måltidene preget av trivsel og god stemning.	Måltidet skal være en sosial arena som gir gode muligheter for å skape gruppetilhørighet og trivsel, og vi skal fungere som gode rollemodeller, samtalepartnere og støttespillere under måltidet.
I vår barnehage møter vi barna med positive holdninger.	Vi skal ha et barnesyn der vi ser på alle barna som unike og likeverdige individer. Vi skal være støttende, vennlige og varme.

Hvorfor
Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Hvordan
Slik jobber vi med å ivareta barns behov for omsorg: Med småspirene: På liten avdeling anbefaler vi en tilvenningsperiode på 3-5 dager, hvor barnets foresatte er med store deler av tiden. Alle barn er forskjellige, og har forskjellige behov i tilvenningsperioden. Primærkontakten til barnet er til stede under tilvenningen slik at barnet får en trygg start på barnehagehverdagen. Før tilvenningsperioden anbefaler vi at barn og foreldre kommer på besøk, slik at det kan bli en mykere og tryggere oppstart for barn og foreldre. Under tilvenningen har vi tett oppfølging og det blir gjennomført oppstartssamtaler med alle foresatte. Vi jobber ut fra teorien om trygghetssirkelen, der barna alltid skal ha en trygg base å komme tilbake til når de føler seg utrygge, trenger støtte/veiledning eller trøst. Vi er opptatt av å være der barna er,

tilstedeværende og oppmerksomme. På liten avdeling er vi ekstra oppmerksomme på barn uten verbalt språk og deres uttrykk.

De yngste barna trenger ro og hvile i løpet av en dag i barnehagen, de sover i vogn ute. De som ikke sover på dagtid, får mulighet til å hvile på madrass, eller sitte på et fang og slappe av eller lese bøker. Vi tilrettelegger rommene med ulike miljøer, og avdelingen har forskjellige kroker slik at barnet har mulighet til å trekke seg til side å leke.

Barna blir ofte delt inn i to grupper, særlig for å ivareta de små barnas behov for trygge rammer. De små gruppene gjør det mulig for de ansatte å være mer emosjonelt tilgjengelig for alle barna i gruppen. Det skaper og mer ro og konsentrasjon for de enkelte barna i forhold til lek og kontakt.

Med de mellomste:

Vi forholder oss til trygghets sirkelen, der barna alltid har en trygg base og komme til dersom de blir usikre eller trenger trøst. Vi er alltid på barnas nivå og er til stede for å veilede der de trenger ekstra støtte. Vi er ekstra oppmerksomme på barn uten verbalt språk, og som trenger ekstra støtte i ulike situasjoner.

De barna som gir uttrykk for at de trenger ro og hvile i løpet av dagen skal få muligheten til dette. Dette kan gjennomføres for eksempel ved hvil i egen vogn, på barnehagens sofa eller madrass, ved å sitte på et fang eller ved å lese bøker. Vi tilrettelegger rommene med ulike miljøer. Vi innreder avdelingene med forskjellige stasjoner og kroker. Vi skaper rom i rommet, slik at barna har mulighet til å trekke seg til side og ha rolig lek.

Når barna bytter fra Småbarns avdeling til mellom avdeling, følger en kjent ansatt barna inn på den nye avdelingen flere ganger i uken. Dette gjør vi for å skape trygghet på ny avdeling med en kjent ansatt med seg. For de barna som begynner rett på mellom avdeling, anbefales en tilvennings periode på 3-5 dager der foreldrene følger barnet i barnehagedagen, og lenger dersom man ser at barnet har behov for dette.

Vi på mellom avdelingene deler oss i mindre grupper hver dag for å skape bedre relasjoner mellom ansatte og barn, og for at vi lettere skal kunne se og møte hvert barns behov.

Vi er gode rollemodeller og viser omsorg overfor både store og små.

Med skolespirene:

Personalet er gode rollemodeller for utøving av god omsorg. Vi arbeider mye i mindre grupper for felles opplevelser, for eksempel i samlinger, lek, aktiviteter og måltid. Barna blir oppfordret til å uttrykke ulike følelser, både positive og negative. De blir også oppmuntret til å anerkjenne egne og andres følelser. Personalet er tilstedeværende, lyttende og observante for barn som trenger det. Barna som skal begynne på avdelingen blir invitert på besøksdag før de begynner.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Hva	
Vi tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirerer til lek.	I vår barnehage skal det være gode pedagogiske miljøer som inspirerer til lek. Barna skal få mange lekeideer og lyst til å leke.

I vår barnehage observerer vi barnas lek.	Vi skal være "skrudd på" og "tilstedeværende" slik at vi kan gå inn og støtte barna ved behov. Vi skal ha øye for barns lek, barnas relasjoner og det som skjer mellom barna.
I vår barnehage tilfører vi leken begeistring og glede.	Vi skal tilrettelegge for spennende erfaringer og opplevelser. Vi skal glede oss med barna, bruke humor, varme og latter.
I vår barnehage får leken god plass i dagsrytmen.	Hvordan vi organiserer barnehagedagen har betydning for hvilken plass vi gir barnas lek.

Hvorfor

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Hvordan

Slik jobber vi for å ivareta barns behov for lek:

Med småspirene:

Når de yngste barna har fått en trygg og god start i barnehagen blir etter hvert leken en naturlig del av barnets hverdag og har en sentral rolle i barnehagen. Barn lærer når det leker. De ansatte på liten avdeling er bevisste på hvordan det legges til rette for lek gjennom organisering av rom og lekemateriell. De yngste barna er avhengig av å bli støttet i sin utforskning. Trygghet, nærhet og sensitiv omsorg danner utgangspunktet for et godt læringsmiljø gjennom leken på liten avdeling.

Med de mellomste:

Vi tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirerer til lek ved og f.eks. lage stasjonslek inne. Leken er sentral i vår barnehagehverdag, da barn utvikler, språk, empati, og lærer via lek. Lekene er lett tilgjengelige i barnas høyde og barna får bruke naturmateriale som kongler, pinner og andre ting de finner ute i leken. De ansatte er med å sette i gang regel-leker ute som er tilpasset barnas alder. Vi er tett på de barna som trenger litt ekstra støtte under lek. Personalet er tilstedeværende, aktive og opptatt av å skape vennskap gjennom lek på barnas premisser

Med skolespirene:

Vi bruker prosjekt/tema som arbeidsmetode for å gi barna felles referanser og erfaring. Rommet skal innby til lek, vi legger til rette for kjekke og inspirerende lekemiljøer for barna. Hver dag deler vi barnegruppen opp i mindre lekegrupper. På denne måten kan vi lettere delta og være støttende stillas for barna i leken. De ansatte er rollemodeller som bidrar til barns tilegnelse av sosiale ferdigheter. I dagsrytmen til SkoleSpira er det alltid satt av mye tid til lek.

Barnehagen skal fremme læring

Hva	
Vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer barna til nysgjerrighet og utforsking.	Barn lærer mest og best når de kan utforske og bli nysgjerrige. De pedagogiske miljøene skal utvide barns erfaringer og skape mulighet for progresjon.
Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna.	Vi skal fordele oppmerksomheten godt blant barna og være bevisste på at alle barna skal sees og høres som enkeltbarn og i hele gruppen.
Vi dokumenterer barnas læringsprosesser i det pedagogiske miljøet.	Dokumentasjon synliggjør barnas aktiviteter, hva barna er opptatt av og hvilke temaer det jobbes med. Dokumentasjonen skal være synlig for barna selv og for andre.
I vår barnehage utfordrer vi barnas tenkning.	Å utfordre barns tenkning handler både om å ta barns tanker og meninger på alvor, samtidig utvide og trekke de videre. Vi skal vise barna at vi er interessert i hva og hvordan de tenker.

Hvorfor

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme læring:

Med småspirene:

Læring på liten avdeling foregår gjennom hverdagsaktiviteter i det daglige samspillet mellom barna og de ansatte. Læring skjer i samspillet med andre og er nært knyttet til lek, oppdragelse og omsorg. Ser vi ansatte noe som fanger barnets interesser for eksempel når de ser småkryp, stopper vi opp og undrer oss sammen med dem. Dette kan igjen danne utgangspunkt for videre tema som vi jobber med på liten avdeling. Små barn erfarer med kroppen og sansene og vi tilrettelegger slik at barna får utvide erfaringene sine gjennom de ulike sansene og motoriske aktiviteter.

Med de mellomste:

Barna på de mellomste avdelingene er med på å bestemme temaer/prosjekter avdelingen skal jobbe med. Barnas interesser er med og styrer retningen til prosjektene. Ved å stille åpne spørsmål gir vi barna mulighet til å undre seg sammen med oss. Sammen finner vi fram til svar på alt mulig rart.

Vi dokumenterer mye av det vi gjør gjennom bilder og formings aktiviteter som vi henger på veggene, for å få de gode samtalene rundt prosjektene vi har.

Med skolespirene:

På Skolespira jobber vi med tema og prosjekter som er rettet mot det som barna er opptatt av og ønsker å lære mer om. Vi er oppmerksomme på det enkeltes barns interesse og engasjement, og legger til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter.

Gjennom å stille åpne spørsmål gir vi barna mulighet til undring og filosofering sammen med oss. Vi sørger for at barna kan få varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsoppgaver. Sammen med barna bruker vi pedagogisk dokumentasjon for å skape forståelse og mening. Vi sørger for at inkluderende fellesskap som legger til rette for at barna kan bidra i både egen og andres læring.

En dag i uken har vi stasjoner, der barna ruller på ulike lekbaserte læringsaktiviteter.

Barnehagen skal fremme danning

Hva	
I vår barnehage møter vi barna i det de er opptatt av.	Vi skal være interessert i hva barna er opptatt av, og ta oss tid til å undersøke og fange barnas interesser. Vi skal være nysgjerrige på hvordan verden ser ut fra deres ståsted, være lydhøre og vise barna at deres meninger og opplevelser har betydning.
I vår barnehage støtter vi relasjoner mellom barn.	Vi skal være til stedet i leken og samspillet, og skape et barnehagemiljø der alle er med i et inkluderende og godt fellesskap.
I vår barnehage støtter vi barna i å utvikle et positivt forhold til seg selv.	Barna skal oppleve å være gode nok slik som de er, ha tro på egne evner og egenskaper, og utvikle et positivt forhold til seg selv.
Vi legger til rette for at aktiviteter i barnehagen er meningsfulle for barna.	Vi skal finne ut hva barna er opptatt av og legge til rette for at barna opplever aktivitetene som meningsfulle.

Hvorfor
<p>Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.</p> <p>I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.</p>

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme danning:

Med småspirene:

I vår barnehage skal alle barna bli sett og hørt, og vi oppmuntrer dem til nysgjerrighet og undring. Barnas interesser danner grunnlaget for hvilke tema vi arbeider med gjennom barnehageåret på liten avdeling. Tidlig kontakt med barn på sin alder har stor betydning for barns samspillsferdigheter og etablering av vennskap. Vi er opptatt av og har som mål at alle barn skal ha noen å leke med og får oppleve vennskap gjennom tiden på liten avdeling. Vi bruker i den forbindelse vennebokene aktivt i samlingene og har planser med bilder fra disse bøkene med ulike følelser hengt opp på veggene i avdelingen. Å være en god venn krever empati, og vårt mål er å hjelpe barna til etter hvert å vise omsorg, sette ord på følelser og gjenkjenne følelsesuttrykk.

Med de mellomste:

I vår barnehage møter vi barna i det de er opptatt av. Vi jobber ut fra tema/prosjekter der barnas interesser står i fokus. Vi lar barna være med å styre hvilken retning prosjektene skal ta. Vi lytter, stiller spørsmål og er nysgjerrige på det som interesserer barna.

Barna får muligheten til å utvikle evne til kritisk tenking gjennom gode samtaler der personalet stiller åpne spørsmål og reflekterer sammen med barna. Vi har samlinger og gode samtaler rundt hvordan vi skal behandle hverandre, og hvordan vi ønsker å ha det i barnehagen. Ansatte er til stede for å støtte og veilede i disse situasjonene. Den autoritative voksenrollen, en varm og grensesettende ansatt som er til stede der barna er, er målet for alle ansatte i barnehagen. Gjennom ulike aktiviteter og samlinger arbeider vi sammen og reflekterer over etikk, normer, holdninger og verdier.

Med skolespirene:

Vi ser det enkelte barn, er tett på og observerer. Vi er støttende når det er nødvendig. Positive handlinger og positiv adferd fremheves. Barna skal få prøve selv, vi støtter oss til teorien om «learning by doing». Det blir lagt til rette for at barna skal få løse konflikter og oppgaver selv, dette bidrar til å utvikle kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse.

Vi løfter frem at ulikheter er en styrke, og mangfold er en viktig del av vår barnehagehverdag. Avdelingen legger til rette for at barna skal få medvirke til barnehagehverdagens innhold.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Hva	
I vår barnehage er det en god blanding av organisering i større og mindre grupper.	I mindre grupper leker ofte barna godt og vi blir mer sensitive for barnas behov.
Vi hjelper barn som har behov for støtte i lek.	Vi har ansvar for at alle barn er inkludert i lek og at ingen barn faller utenfor lekefellesskapet.

I vår barnehage snakker vi med barna om vennskap og fellesskap.	Vi skal støtte barna i utviklingen av sosial kompetanse og sammen med barna sette ord på både godt og vanskelig samspill. Vi skal sørge for at negative samspillsmønstre ikke fester seg.
I vår barnehage inviterer leker og materiell til felles lek og samspill.	Det skal være nok leker og materiell til at mange kan leke sammen, utvalget skal være variert og inspirere barna til å leke.

Hvorfor

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme vennskap og fellesskap:

Med småspirene:

Vi deler barnegruppen inn i faste, mindre grupper flere ganger i uken. Vi bruker hele barnehagen, som fellesrommet, «lillerommet», uteområde og det flotte nærområdet vårt.

Vi jobber kontinuerlig med lekemiljøet inne, slik at barna får utfolde seg med rollelek og fantasilek. Vi leser bøker om vennskap, snakker mye om følelser og personalet er rollemodeller for barna. Gjennom samlinger, måltider, aktiviteter, turer og lignende, får barna felles opplevelser som legger et godt grunnlag for fellesskaps følelsen.

Vi har fokus på å inkludere andre i lek, lære å dele og det å sette grenser.

Med de mellomste:

Vi har aldersinddelte turgrupper, og grupper på tvers av alder i lesegruppene, og lekestasjons gruppene. Gjennom året arbeider vi med vennskap og fellesskap i samling, lek, måltidsituasjoner og generelt gjennom barnehagehverdagen. Vi fokuserer på vennskap som allerede er, og åpner også opp for nye vennskap ved å dele avdelingen inn i ulike grupper.

Med skolespirene:

Vi starter alltid barnehageåret med temaet vennskap: hvordan være en god venn, hvordan være mot hverandre og legger til rette for å danne nye vennskap samtidig som de gamle skal bestå. Dette jobbes det også videre med videre gjennom hele året. Vi jobber også for at alle skal ha noen å leke med dersom de ønsker.

Vi deler opp i mindre lekegrupper der barna kanskje ikke er sammen med de som de leker mest med til vanlig. Dette fremmer ofte nye vennskap.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Hva	
Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov.	Vi skal være reflekterte og bevisste på kroppsspråk, hvilke ord og setninger vi bruker i samtaler med barna, og bruke konkrete etter behov.
Vi bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter.	Vi skal bruke språket aktivt og støtte barns språkutvikling i alle hverdagens leker og aktiviteter.
I vår barnehage sørger vi for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler.	Vi skal bevisst invitere inn barn i samtaler selv om de ikke ber om å være med selv.
I vår barnehage leker vi med språk, for eksempel gjennom regler, rim, ordlek og fortellinger.	I et godt språkmiljø inngår språklek og vi skal ha god språklig bevissthet når vi er sammen med barna.

Hvorfor

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme kommunikasjon og språk:

Med småspirene:

Vi jobber aktivt for å skape et rikt språkmiljø for alle barn. Vi leser sammen med barna, slik at de øker sin språklige kompetanse. Når vi leser med de yngste barna benytter vi oss ofte av samtalebasert lesing. Da stiller vi åpne spørsmål om innhold eller ser på bildene og snakker om det som skjer. Vi har fast dag med lesegrupper hver uke, slik at alle barn får delta. Bøker er alltid tilgjengelig for barna, slik at de selv lett kan sette seg ned og ta initiativ til en lesestund.

Gjennom samtaler og refleksjoner mellom barn seg imellom og mellom barn og ansatte, styrkes språkutviklingen til barna. Personalet er aktive og deltakende, og inviterer til lek og samtaler. I samlinger bruker vi mye eventyr og historiefortelling. Konkreter og bilder brukes som pedagogisk verktøy. Parallelsnakk (benevner det barna gjør) og selvsnakk (benevner det de selv gjør) blir aktivt brukt sammen med barna.

Personalet bruker «snakkesmykke» (nøkkelknippe med bilder som tilhører ord og uttrykk) som et støtteverktøy i arbeid med språkutviklingen. På avdelingene finnes også tematavler og dagsplaner med samme bildene, som støtter barns kommunikasjon gjennom dagen.

Personalet er språklige rollemodeller, som veileder og støtter barns språkutvikling. I alle rutinesituasjoner er vi opptatt av å benevne og stille åpne spørsmål, som både er knyttet til her-og-nå situasjoner, og er situasjons uavhengig.

Med de mellomste:

Vi jobber aktivt med språk gjennom dagen ved å benevne de ulike aktivitetene vi gjør, og alt det vi ser og opplever gjennom barnehagehverdagen. Særlig i samling har vi øvelser for at barna skal lytte og ta imot informasjon og fortellinger.

I de ulike måltidene vi har gjennom dagen åpner vi opp for samtale, turtaking, parallelsnakk og fremmer språkkunnskapen ved å benytte nye ord og nye benevnelser.

Personalet bruker «snakkesmykke» (nøkkelknippe med bilder som tilhører ord og uttrykk) som et støtteverktøy i arbeid med språkutviklingen. På avdelingene finnes også tematavler og dagsplaner med samme bildene, som støtter barns kommunikasjon gjennom dagen.

I barnehageåret 2023-2024 er det et mål å ha flere barnemøter hvor vi snakker med barna om temaer som er aktuelle for dem.

Med skolespirene:

Vi bruker bøker, rim og regler, fortellinger og sanger aktivt sammen med barna.

Vi har faste lesegrupper minst to ganger i uken. I lesegruppen leser vi på forskjellige måter, samtalebasert lesing, dialogisk lesing, bruk av konkreter og bilder som støtte.

Personalet stiller åpne spørsmål for å legge til rette for gode samtaler og refleksjoner sammen med barna.

Personalet bruker «snakkesmykke» (nøkkelknippe med bilder som tilhører ord og uttrykk) som et støtteverktøy i arbeid med språkutviklingen. På avdelingene finnes også tematavler og dagsplaner med samme bildene, som støtter barns kommunikasjon gjennom dagen.

Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Hva	
I vår barnehage skal alle barn ha det trygt og godt.	Vi skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.
I vår barnehage følger vi med på hvordan alle barna i barnehagen har det.	I tilfeller der vi får kjennskap til, eller mistanke om, at ett eller flere barn ikke har det trygt og godt, skal vi undersøke saken og finne egnede tiltak.
I vår barnehage skal barnehagedagen være noe som barnet ser frem til.	Vi skal sørge for at det er en kultur som verdsetter og anerkjenner mangfoldet i barnehagen. Alle barna skal oppleve å være en del av et fellesskap der de er betydningsfulle og bli møtt med respekt, medfølelse og trygghet.

Hvorfor

Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer at alle barn skal oppleve at de er inkludert i barnehagegruppen, opplever å være betydningsfulle for fellesskapet, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse som barnet ser frem til.

I barnehageloven står det at alle barn har rett på et godt psykososialt miljø. Om et barn, foreldrene eller barnehagen mistenker, eller har kjennskap til at et barn ikke trives i barnehagen, har barnehagen aktivitetsplikt. Det innebærer at barnehagen skal undersøke saken, og lage en plan med tiltak om saken krever det. Foreldre og barn skal involveres og medvirke i disse prosessene.

Hvordan

Slik arbeider vi for å fremme trygge og gode psykososiale barnehagemiljø:

Med småspirene:

Vi har fokus på inkludering, vennskap og fellesskap. Alle er likeverdige. Hos oss får barna oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Vi jobber for at barn skal føle seg sett og anerkjent for den de er.

Vi er bevisst på barns trivsel i barnehagen og tett dialog med foresatte i hverdagen.

Med de mellomste:

Vi jobber for å både se og høre alle barna i løpet av barnehagehverdagen. Personalet arbeider for å opptre som rolige, trygge og omsorgsfulle ansatte som lytter til hvert enkelt barn og ser deres behov.

Med skolespirene:

Vi jobber for at barna skal oppleve trygghet, mestring og livsglede. Vi vektlegger utviklingen av sosial kompetanse, slik at barna kan kommuniserer og samhandle godt med andre i ulike situasjoner.

Personalet opptrer som støttende stillas for barna og hjelper de å håndtere utfordringer og regulere følelser og å løse konflikter.

Barns medvirkning

Hva

Vi skal ivareta barnas rett til medvirkning i barnehagehverdagen.

Hvorfor

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Hvordan

Slik legger vi til rette for barns medvirkning:

Med småspirene:

Ved å være tilstedeværende ansatte klarer vi å fange opp barns behov og interesser, og bruker dette som grunnlag for planer/mål for perioden fremover.

Barns meninger og uttrykk møtes med respekt og anerkjennelse hos personalet. Barna er i fokus og får mulighet til å komme med egne meninger og tanker, og de støttes til å undre seg og stille spørsmål.

Det er viktig for oss med anerkjennende kommunikasjon, positivt perspektiv taking, speiling og å se barnet med "det gode blikket".

Me de mellomste:

Vi jobber aktivt med barns medvirkning ved å ha barnemøter, lage prosjektarbeid rundt det barna er opptatt av (Eks. Småkryp, bondegård, sykehus og frisør). De får være å bestemme hvor vi skal gå på tur ved å stemme på de ulike destinasjonene. Det åpnes opp for at barna får være med å bestemme ulike lekestasjoner. De får ofte velge bok når vi har lesegrupper.

Med skolespirene:

På SkolEspira får barna få medvirke til barnehagens innhold gjennom at barnas interesser blir tatt på alvor. Vi bruker hverdagsituasjoner for å sikre barns medvirkning. Barna får medvirke i planlegging og evaluering av felles arrangement i barnehagen. Personalet er åpne for barnas innspill og spontanitet og aktive i barnas lek, følger barnas spor.

Vi veileder og støtter barn i å finneløsninger på ulike problemstillinger.

Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning

Hva

Vi skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Vi skal legge til rette for et godt foreldresamarbeid. Foreldresamarbeidet skal skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Hvorfor

Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Hvordan

Slik jobber vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

Et godt foreldresamarbeid er en forutsetning for at barna skal ha det best mulig i barnehagen. Vi sender ut daglige/ukentlige rapporter med bilder og beskrivelser og hvordan dagen eller uken har vært i spireportalen. I tillegg informere vi i levering- og hentesituasjoner om hvordan dagen har vært for hvert enkelt barn.

Vi tar kontakt dersom det er noe spesielt som skjedd, og oppfordrer foreldrene til å kontakte oss dersom de lurer på noe.

Vi tilbyr også foreldresamtaler 2 ganger i året. I forbindelse med nytt barnehageår inviterer vi nye foreldre til informasjonsmøte i barnehagen. I løpet av høsten blir det gjennomført foreldremøter for alle foreldre avdelingsvis.

Samarbeidsutvalget er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. I Espira Vagletjørn består Samarbeidsutvalget av en hovedrepresentant og en vara fra hver avdeling, samt pedagogiske ledere på avdelingen. Styret er eiers representant.

Tilvenning av nye barn

Hva

En god og trygg tilvenning legger grunnlaget for en god barnehagetid. Espira har en egen standard for hvordan vi skal arbeide med tilvenning av nye barn: [Småspirestandard](#)

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Hvordan

Slik legger vi til rette for en god tilvenningstid:

Nye barn som starter i barnehagen vår, blir invitert til en besøksdag god tid før oppstart. Da får både barn og foreldre møte personalet på avdelingen, få omvisning i barnehagen og får med seg Spirebamsen, Spireboken og velkomstbrev i fra avdelingen med bilder av ansatte.

I tilvenningen bruker vi godt tid til å bli kjent med barnet og ivareta barnets, og foreldrenes behov. Tilvenningstiden varierer alt etter behovet til barnet og foreldrene. Vi har tett samarbeid og oppfølging etter oppstart. Vi gjennomfører oppstarts samtale, oppfølgings samtale og foreldresamtale. Det er tett dialog i hverdagen ved bruk av spireportalen.

Vi har fokus på faste, trygge ansatte på avdelingen. For barnet og oss er det viktig at barnet skal bli godt kjent med alle ansatte på avdelingen.

Samarbeid og sammenheng med skolen

Hva

Barna skal få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen og møte arbeidsmåter og få erfaringer tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Barna skal bli kjent med skolen og hva som venter dem. Mange kaller tilbudet til de eldste barna for førskolegruppa, vi kaller det for Skolespira.

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Hvordan

Slik jobber vi med skolespira:

Barnehagen har samarbeid med Buggeland skole. Sandnes kommune har en plan for overgang mellom barnehage og skole og barnehagen har plan vi forholder oss til.

På våren gjennomføres overføringsmøte mellom barnehagen og skolen, ved behov gjennomføres det ekstra møter. Foresatte må samtykke til informasjonsutveksling før vi gir fra oss noe informasjon.

Før skolestart har vi besøksdag på SFO. På turdager gjennom året besøker vi skolegården slik at barna blir kjent og trygge der. Før sommeren har vi et eget prosjekt om skolestart; vi ser på de ulike skolene barna skal begynne på, leser bøker om skolestart, felles aktivitetsdag med de andre barnehagene på Bogafjell.

Espira satsingsområder

Hva

Espira har tre satsingsområder: Språk, realfag og bevegelse. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Hvorfor

Språk, realfag, bevegelse, i kombinasjon med et sunt kosthold dekker grunnleggende områder som er viktige for barns utvikling her og nå, og i fremtiden. Kombinasjonen er viktig fordi kropp og hjerne henger sammen og påvirker hverandre gjensidig. Fysisk aktivitet påvirker barns trivsel og utvikling positivt. Realfaglig utforskning fremmer nysgjerrighet og vitebegjær. Realfaglige samtaler gir viktige språklige erfaringer, og språklige ferdigheter er igjen avgjørende for barnets lek og læring. Samlet gir våre satsingsområder barna verktøy til å forstå seg selv og verden, kommunisere og delta – og til å gi kropp og hjerne det de trenger for å spille på lag i lek og læring.

Hvordan

Slik jobber vi med språk, realfag og bevegelse:

Med småspirene:

Gjennom hverdagen fletter vi inn alle satsningsområdene; lesegrupper, sang/musikk samlinger, bevegelses samling, forming, eksperiment, turer, eventyr, rim og regler, tall og mengde. Vi stiller åpne spørsmål og vi bruker mye språket i samtaler rundt måltidene. På turer møter vi mange forskjellige småkryp, dyr, fugler, planter og naturmaterialer som gir utgangspunkt for gode samtaler sammen med barna og mye undring.

De ulike fagområdene henger sammen med daglige rutinesituasjoner og pedagogiske aktiviteter.

Med de mellomste og Skolespirene:

Vi gjennomfører tverrfaglige prosjekter med ulike tidslengder hvor vi tar i bruk Espira pedagogiske verktøy. Gjennom blant annet aktivitetssamlinger, sang- og musikkksamlinger, lesegrupper, formingsaktiviteter, eksperimenter og turer tilpasset barnas alder og utvikling, får barna erfaringer og kunnskaper innenfor alle de 7 fagområdene, med særlig fokus på Språk, realfag og bevegelse. Vi har mye rom for frilek, både inne og ute. Vi sikrer progresjon i den allsidige utviklingen ved å støtte til selvstendighet i måltid, påkledning, hygiene og stelle/toalett- rutiner. De ulike fagområdene henger sammen med daglige rutinesituasjoner og pedagogiske aktiviteter som vi gjennomfører sammen med barna i hverdagen. Det pedagogiske rommet både ute og inne er viktig; vi legger forholdene til rette slik at barna kan få erfaringer og kunnskaper gjennom de ulike fagområdene som er beskrevet i rammeplanen.

Lokale satsinger

Hva
USB – Den utviklingsstøttende barnehage – Sandnes kommune
Barnehagen skal i år arbeide med lek og lekemiljø. Dette vil være et gjennomgående tema på personalmøter og planleggingsdager, hvor alle i personalgruppen vil få et kompetanseløft.

Hvorfor
USB: “Den utviklingsstøttende barnehagen” er et helhetlig system utarbeidet for å styrke kompetanse og kvalitet i barnehagen . Satsningen kan beskrives som barnehagebasert kompetanseutvikling, noe som innebærer at barnehagen, med ledelsen og alle ansatte deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass
Lek og lekemiljø: Lek er barns foretrukne læringsform og måte å være i verden på. Det er også en av barnas grunnleggende rettigheter, og da er det viktig at personalet i barnehagen har kunnskap om lek. Denne kunnskapen må vises igjen i det fysiske miljøet og i materialene vi tilbyr i barnehagen. I leken blir barnets naturlige trang til å kommunisere, lære, utforske, skape, samhandle og delta ivaretatt og legger dermed et godt grunnlag for videre læring når barna begynner på skolen. I leken kan barn få erfaringer med å være aktører i eget liv og oppleve hvordan det er å være en del av et meningsfullt fellesskap. (Melvold, L.)

Hvordan
Slik jobber vi med lokale satsinger: Både USB og arbeidet med lek og lekemiljø tenker vi barnehagebasert kompetanseheving. Det vil si at vi observerer, reflekterer, evaluerer og gjennomfører tiltak og endringer i egen barnehage. Vi arbeider med UDIR sin kompetansepakke om Lek og med boken «Barn er budbringere» av Line Melvold. Vi bruker mye IGP som arbeidsmetode (Individuell, gruppe, plenum).

Vurderingsarbeid

Hva
Vi skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeid handler om at vi jobber sammen om å forbedre praksisen i barnehagen.
Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk, Espira BLIKK. Vi vurderer årlig kjennetegnene på kvalitet som er beskrevet under kapittelet «Barnehagens formål og innhold».

Annet hvert år kommer pedagoger fra en annen Espira barnehage og observerer og vurderer den pedagogiske praksisen etter de samme kjennetegnene. Vi følger opp vurderingene med mål og tiltak for hvordan vi skal utvikle kvaliteten på den pedagogiske praksisen videre.

Hvorfor

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet bygger på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Hvordan

Slik jobber vi med vurdering:

Gjennom barnehagebasert kompetanseheving vil vi kontinuerlig observere og vurdere oss selv og arbeidet vårt. Vi dokumenterer arbeidet i Spireportalen gjennom ukeplaner, månedsbrev, bilder og rapporter. På ulike møtearenaer bruker vi tid sammen og individuelt på å vurdere og reflektere rundt egen praksis. Gjennom året har vi også ulike datainnsamlinger som legger grunnlaget for arbeidet fremover, Espira BLIKK, USB observasjoner, klima- og brukerundersøkelse.

Kontaktinformasjon

Styrer	Karen Norstein Danielsen
E-post	Styrer.vagletjorn@espira.no
Telefon	51 67 16 60/ 45 73 28 06
Adresse	Buggelandsbakken 276, 4324 Sandnes